

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок 4, 10, 11. пов.
Конто почт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
— „Діло“, Львів. —
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописів не повертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячної в краю 4-50 гол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. к., Румунії 151
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 гол.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Чи У.Н.Д. Об'єднання змінило напрямі своєї політики?

Від другої половини листопада м. р., тобто від Народного З'їзду Українського Національно-Демократичного Об'єднання (19. 120. листоп.), розпочала вся ворожа й неприхильна Об'єднанню преса — від комуністичної почавши а на „націоналістичній“ „Раді“ скінчивши — сконцентрований наступ на нього. Найважливішим замітом, який підносить ця преса, є те, немовто Об'єднання змінило на останньому Народному З'їзді свою орієнтацію зі сходу на захід, а в тім і на Польщу. Вслід за тим твердить ця преса, що Об'єднання прямує до угоди з Польщею. Кожна ворожа газета, що сепрезентує чи то партію чи політичну групу, мотивує ці заміти на свій лад. Одначе, не маючи ніяких реальних даних, для доказання своїх замітів, усі вони сходяться в тому, що покористовуються відносно Об'єднання видумками, наклепами, а не гордяться подекуди й особистими лайками. Роблять це в надії, що таким чином вмовлять у своїх прихильників, а навіть і в деяких членів нашої партії те, чого бажають.

Рівночасно з протинаціональною пресою, що виходить в українській мові, розпочала проти нашої партії організований похід і польська, як львівська так і варшавська, преса. Ця закидає Об'єднанню протидержавні, тобто протипольські, тенденції. Вона твердить, що Об'єднання прямує до відірвання західно-українських земель від Польщі, та накликає на нього поліцію, що своїми репресіями малаб здавити всякий український національно-політичний рух, кермований Об'єднанням. Польські преси ми не дивуємося, до її нападів і доносів ми привикли. Привикли також і до адміністративних репресій. На голоси польської преси ми реагувати не беремося.

Та важко нам реагувати і на багато голосів „нашої“, тобто тої ворожої Об'єднанню преси, що хоч і арукується в українській мові, то з національним українським рухом не тільки не має нічого спільного, але чавпаки його поборює. Ми свідомі, що таких газет не переконаємо нікими аргументами, бож вони сповняють свою службу по наказу з гори. Моральна нечутливість дійшла в них уже так далеко, що свідомо пишучи неправду, намагаються вони й такими, зловільними засобами шкодити нашам визвольним змаганням, а рівночасно заспокоювати свої особисті амбіції.

Одначе є також люди, що в добрій вірі підносять саме наведені заміти, або такі, що приймають теж у добрій вірі зловільні наклепи ворожої преси. З уваги на них вважаємо за доцільне пояснити ще раз докладно, що Народний З'їзд не відступив від платформи, на основі якої повстало Об'єднання, ні на йоту. Навпаки, він ту платформу тільки поширив і точніше означив.

Народний З'їзд ухвалив дня 19. листопада 1926 р. програму партії, що творить підвалину політичної деології, а крім того ще й політичні резолюції, що тісно зв'язані з програмою, що безпосередньо з неї випливають і в дечому й інтерпретують. Програму в найважливішій частині, а також політичні резо-

люції, що відносилися до засадничих справ нашої політичної деології, польська прокуратура в цілості сконфіскувала. Сконфіскованих місць не можна було навіть імунізувати, бо інтерпеляції посла Хруцького і товаришів внесеної в справі конфіскації, маршалок Ратай не дозволив навіть відчитати. Програма наша ставляє так ясно нашу найвищу національно-політичну мету, як ні одна програма іншої партії і вона на довгі часи буде служити підвалиною політичного „вірую“ українського народу. Політичні резолюції складаються з трьох частин. В точках від 1—8 означене наше становище до Польщі, в точці 9 до Радянської України, в точках від 10—13 до других українських партій. В першій частині є ясно і виразно зазначене наше непримириме становище до Польщі, в ній не тільки не звужено, але навпаки значно поширено і скріплено політичну платформу з 11 липня 1925. Ми не стрічалися з прилюдними замітами проти тої частини резолюцій, а коли хто закидає нам, по ухваленню їх Народним З'їздом, угодовість, то користає хіба з того, що ті резолюції сконфіскувала прокуратура і загал нашого народу не може з ними познакомитись. Найбільше шуму викликала резолюція 9, в якій з'ясовано наше відношення до Радянської України. Вона звучить: „Народний З'їзд стверджує, що за рижським кордоном на українських землях відбуваються в українській радянській державі великі національні здвиги. Там росте національна культура, кріпне національна сила, там називають тепер процеси, що скорше чи пізніше віддадуть на Україну суверенні права всьому українському народові. Український народ під Польщею орієнтується на ту національну силу і на ті національні успіхи, що ростуть над Дніпром“.

Резолюція IV. платформи з 11. липня 1925 звучала: „Хоча сучасний устрій Радянської України не покращується з деологією УНДО, всеж уважаємо Радянську Україну етапом до Соборної Незалежної Української Держави, яка зреалізується під напором свідомих мас усього українського народу“.

Методом Воронова.

Підхід смерті над москвофільським рухом. — Польсько-російський союз. — Широкий плян вшехполяків колись і тепер. — Пошуканка за союзниками. — Розмови.

Стареча смерть ще до війни загрожувала москвофільській партії. Польські чинники, а головню подолки і вшехполяки, намагалися всіма силами вдержати при житті живий труп „русско-народної організації“ з метою вбити клин в здо-

уже на перший погляд видно, що IV. точка платформи з 11. липня 1925 неясна, що її стилізація нешаслива та що її кожний може розуміти як хоче. Та всетаки в одній і другій стилізації та сама думка, та сама напрямна. Ми не орієнтуємося на радянський уряд на Україні а на національно свідомі маси українського народу, які скорше чи пізніше добудуть на Україні суверенні права для себе. Резолюція 9 така природна, що годі вийти з дива, чому партійні противники не могли собі знайти кращого від наведеної резолюції аргументу для поборювання Об'єднання. Наше негативне відношення до радянського уряду на Україні висказане вже в самій назві партії. Ми Об'єднання „Українське“ а влада на Україні переважно в неукраїнських руках. „Національне“, а уряд харківський інтернаціональний, „Демократичне“ а на Україні диктатура комуністичної партії. В чому зміна нашого становища до радянського уряду на Україні на Народнім З'їзді 19. листопада 1926, ніхто не зрозуміє. Злобною видумкою треба назвати твердження ворожої преси, що ми орієнтуємося на захід а не на схід. Резолюція твердить ясно, що „ми орієнтуємося на ту національну силу і на ті національні успіхи, що ростуть над Дніпром“. Ні сліду немає про яку-небудь орієнтацію на захід, а навпаки, коли ту резолюцію порівняємо з попередніми нашими резолюціями відносно Польщі, то наша орієнтація стане ще яснішою, а саме, ми не орієнтуємося ні на схід ні на захід а на власні сили цілого українського народу по цей і той бік рижського кордону.

В третій частині резолюції Об'єднання різко осуджує всі хрунівські партії, вважає шкідливою діяльність всіх так зв. інтернаціональних партій і звизає всі українські національні партії до політичної співпраці та до спільної боротьби за здійснення найвищого національного ідеалу. — І ці останні резолюції треба вважати правдивою причиною нагінки на Об'єднання з боку „наших“ інтернаціональних партій.

Д-р Дмитро Певницький.

Вже на перший погляд видно, що IV. точка платформи з 11. липня 1925 неясна, що її стилізація нешаслива та що її кожний може розуміти як хоче. Та всетаки в одній і другій стилізації та сама думка, та сама напрямна. Ми не орієнтуємося на радянський уряд на Україні а на національно свідомі маси українського народу, які скорше чи пізніше добудуть на Україні суверенні права для себе. Резолюція 9 така природна, що годі вийти з дива, чому партійні противники не могли собі знайти кращого від наведеної резолюції аргументу для поборювання Об'єднання. Наше негативне відношення до радянського уряду на Україні висказане вже в самій назві партії. Ми Об'єднання „Українське“ а влада на Україні переважно в неукраїнських руках. „Національне“, а уряд харківський інтернаціональний, „Демократичне“ а на Україні диктатура комуністичної партії. В чому зміна нашого становища до радянського уряду на Україні на Народнім З'їзді 19. листопада 1926, ніхто не зрозуміє. Злобною видумкою треба назвати твердження ворожої преси, що ми орієнтуємося на захід а не на схід. Резолюція твердить ясно, що „ми орієнтуємося на ту національну силу і на ті національні успіхи, що ростуть над Дніпром“. Ні сліду немає про яку-небудь орієнтацію на захід, а навпаки, коли ту резолюцію порівняємо з попередніми нашими резолюціями відносно Польщі, то наша орієнтація стане ще яснішою, а саме, ми не орієнтуємося ні на схід ні на захід а на власні сили цілого українського народу по цей і той бік рижського кордону.

окупації Галичини (1914—15) об'єднана була в спільних рядах пок. Дудикевича і проф. Ст. Грабського.

Цей союз „нашого“ (національно-культурного і політичного) і польського (політичного) русофільства спирався на платформу приєднання Сх. Галичини до царської Росії. Вшехполяки — за ціну обіцяного головнокомандуючим російською армією вел. кн. Мик. Миколаєвичем зєдинення роздертих етнографічних польських земель в рамках могутньої Росії — без найменшого спротиву погоджувалися на русифікацію Сх. Галичини. Значить, вони навіть без скритих зітхань годилися на видачу Сх. Галичини російському націоналізму, щоб тільки мати союзників проти небезпечного для них українського руху. Настирливо насувається питання: Чому така „щедрість“ у відношенні до росіян і їхніх прихвостнів та одночасно така „скупість“, навіть більше! — завзята боротьба у відношенні до українців?

Вшехполяки дуже добре, а на всякий випадок краще, як інші польські партії, розуміють стихію й сутність національних рухів. Розуміли вони вже тоді, а тимбільше розуміють тепер непереможну стихію й сутність українського національного руху, який — як рух наскрізь демократичний, що оперує масами, що видвигає їх широко закреслені інтереси, — є рухом ліквідації й ним у відношенні до всякого чужинного наверхствування, як національного, так і соціального. Тому, бажаючи зберегти польський стан посідання на просторі від Сяну до Дніпра, вшехполяки бачили своїх природних союзників в реакційній Росії, в напливовому російському елементі на Україні і в консервативних „старорусинах“ в Галичині, які до тогож були ще й запереченням національно-культурної самостійності українства та випливаючих з неї політичних конвенцій. За збереження цього стану посідання вони готові були до найбільших „жертв“, навіть до резигнації з адміністративного панування у Сх. Галичині. Здаючи собі справу зі сили українського руху, були вони свідомі того, що його стихійний розвиток можна на якийсь час припинити, можна викришити, а щонайменше зробити „нешкідливим“ тільки при допомозі всемогутньої царської адміністративної машини, російського і польського націоналізму та консервативного москвофільства, негуючого українство. В тих вшехпольських плянах і рахунках „наше“ старе москвофільство грало не останню роль.

Колиж відносини змінилися; коли повстала Польща в теперішніх

Ked. czas. „Dłło“ we Lwowie, Pr. 4427. W imieniu Kzeczypospolitej Polskiej i Sądu okręgowy karny orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułów umieszczonych w czasopiśmie „Dłło“ Nr. 22 (10. 1927) z dnia 30. stycznia 1927 pod tytułami: 1) „anacja i deprawacja“ w całości, 2) „W sprawie aresztowania polski“ w całości zawierają ad 1) zwamiona zgodni z § 65a k.k. i wstępną z § 300 i 302 k.k., ad 2) zn. zbr. z § 65a) u. k. że zatem zatem zarządzone przez Prokuraturę dnia 29 stycznia 1927 r. konfiskata jest nsprawiedliwona i zarządza zniszczenie całego nakładu

wydał w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścić bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. 17. grudnia 1863 Dz. p. p. Nr. 0 z 1963 t. 1. z sądzienie za przekroczenie na grzywnę 400 zł. p. — Lwów, dnia 31. stycznia 1927 r. Rławet.

ті границях; коли революційна факторна зливалася польський стан посідання між Збручем і Дніпром, а український рух депо і знемігся був в останніх роках після втрати величезної енергії у визвольній боротьбі, — вшехполяки були першими, які з тією самою метою, хоч у скромнішому обсязі постановили „погодитися“ з існуючими границями на сході — в протиставленні до тзв. федерального табору, щоб сконсумувати „славянські меншости“ і їх територію. Аж після довернення цього завдання можна думати про „реституцію“ польського стану посідання поза існуючим східним кордоном або про зміну щодо форми експлуатацію великоукраїнських територій.

З тією метою вшехполяки не лише визискують в повному обсязі польську адміністраційно державну машину, яка заступила їм всеціло сподівану в 1914 р. російську, не лише зберігають і частинно поширюють польський стан посідання при допомозі „народової“ адміністрації („організації народових“), але і всіма силами гальванізують старе москвофільство та підтримують організаційні змагання російського помішництва в Польщі. Поруч з тим вшехполяки (проф. Ст. Грабський) витягали руки до російських комуністів, пропонуючи їм союз у поборюванні українства по обох боках рижського кордону, знаючи, що ренесанс українства на Наддніпрянщині мусить неминуче довести до такого ж ренесансу і тут — навіть, колиб вшехполякам і взагалі польським чинникам удалося на якийсь час спричинити застій у стихійному розвитку українського руху. Зовсім природно, що в цих намаганнях і в цьому плані не останню роль грає потреба реституції москвофільства. Звідси і особливе зацікавлення зїздом „Русского Народного Обєдєненія“, ця протекція і моральна допомога в гальванізації трупа старого москвофільства.

Вшехполяки і взагалі польські чинники принорвили до загигаючого, склерозного москвофільства методу Воронова. Шгучним влиттям крові з російських поміщицьких шимпансів під проводом пос. Серебреннікова думають польські чинники вдержати при житті замираюче москвофільство, щоб його — поруч усяких хлібоїдських „органі-

зацій“ — використати для припинення розв'язкового процесу українства.

Тому й не диво, що миршавенький зїзд „Русского Народного Обєдєненія“ піднесено в польській реакційній пресі до значущого „історичного подїї“, тому й не диво, що його так завзято, з усею посвятою і відданістю рекламовано.

Напередодні зїзду „Слово Польське“, фактичний головний орган вшехполяків, все багатство своєї уяви зложило на жертвеннику „мети і політичного значіння“ того зїзду.

„Львівський зїзд — писало він — може мати далі косягле значіння для розвитку руської справи в Польщі. Руське громадянство в своїх широкіх, головно селянських масах, а також серед інтелігенції, прагне спокійної праці нагодувати польської держави. На жаль, ті елементи, (російсько-москвофільські — Ред.) не здобули досі відповідної підтримки в організації; львівський зїзд може дати товчок тим руським елементам, що не хотять експериментувати на живому тілі свого громадянства, щоб зманивці (?) звести руське життя на шлях нормального (?) розвитку, згідного як з інтересами руського громадянства, так і польської держави. Якщо зїзд матиме ті цілі і якщо його наради підуть в тому напрямку, то польське громадянство глядітиме із зацікавленням на дальший розвиток цієї акції“.

Крім того „Слово Польське“ видрукувало спеціальні розмови на тему цього зїзду. Пос. Серебренніков в означив, що метою зїзду є викінчити організацію російської меншости в Польщі і оживлення москвофільського ру-

ху. Цей конгломерат росіян і москвофілів не висуває ніяких територіальних домагань. Польську державу признають руссо-москвофіли, відносяться до неї як найльояльніше, підтримують загально-державні інтереси, а в заміну домагаються тільки введення в життя конституції.

Львівський діяч адв. д-р М. Глушкевич був більше оглядний і більше „політичний“ у своїх енуціяціях. Поминаємо покищо його відношення до українського руху, а зазначимо лише, що він увійшов до „Русского Народного Обєдєненія“ як член руської національности, бо та організація єднає громадян польської держави, які признаються до руської національности. Відношення його до Росії є ідентичне з передвоєнним. Політичний устрій Росії є йому байдужий, бо Росію вважає „збірником певних вартостей“, що репрезентують ніколи незмінну руську культуру“.

Наскрізь негативно поставився до зїзду К. Вальницький, б. провідник москвофільської лінії, а тепер один з керівників „Сель-Робу“. Зїзд є тільки відгомном минушини, збором живих трупів, людей нездарних, реакційних і непринорвлених до життя. Староруський або москвофільський рух є засуджений на смерть. Гальванізація його є тільки встромлюванням костура в колеса могутнього, визвольного українського руху. Москвофільський рух є шкідливим анахронізмом.

Як бачимо, то вшехполяки стараються в широкому обсязі принорвити методу Воронова.

Реванш, Альзасія та інше.

(Від власного кореспондента.)

Париж, 29. січня 1927.

I.

Павельс і Форстер далі говорять*) з Фошем, Камбоном і союзниками — коли вірити скупим чуткам, то переговори ці навіть гаразд поступають вперед. Агітація проти Бріана далі ведеться — Польща, її безпеченство й будучність дають головні аргументи. Щоб трохи заспоко-

*) Допис написаний ще перед покінченням переговорів ген. Павельса. — Ред.

їти своїх противників, Бріан пустив у газети звістку, що з поручення його варшавський амбасадор двичи вже заспокоював п. Залеського про шире сердечність почування Франції для Польщі; зосібна впевняв він польського заграничного міністра, що нема мови про ревїзію Версайського договору, а далі, що Франція не піде на ніяку комбінацію, повернену на порушення теперішніх границь Польщі. Таких запевнень польські міністри вже одержали зрештою від різних французьких міністрів бодай

II.

Реванш! Почування й жадають ваншу можуть, хоч вони і фактично психологічної області, бути реальними чинниками. Можуть бути але далеко не все вони такі є реальності. Тай напруженість чинників цього дуже рїжна і дуже зміняється. Думали були свого часу, що реванш за Садову цїсар Франц Йосиф I його стрий архикн. Альбрехт, бо

ОСВАЛЬД БУРГАРДТ.

Екзотика й утоп'я

в німецькому романі.

(Докінчення.)

IV.

Моя завдання було дати українському читачеві уявлення про німецький екзотичний і утопічний роман. Замість того, щоб навести ще з десяток нових назв і спинитися на кожній по кілька хвилин, я вважаю за краще вибрати два твори, де ці дві прикмети (екзотика й утоп'я) виявились найяскравіше, і проаналізувати їх докладніше. При цій нагоді я наводив цитат може більше, ніж вимагає звичай, алеж метою було також ознайомити хоч трошки читача з манерою письма на коротеньких зразках, узятих із двох великих творів німецького дисменніцтва, яких він не то що в українському, а навіть у російському перекладі ніколи, мабуть, не побачить.

Якуж прогнозу можна поставити? Чого можна далі сподіватися від судожної прози? Інтерес до екзотики та утопії відроджується по всіх країнах: у Німеччині, Франції, Чехії. Нова школа „поетизму“ приносиве так звані „панглюбізм“.

Світова війна зворушила кольорові раси. Еропа використовувала їх, як апаратд самогубної боротьби, яку вела протягом чотирьох років. Тон, ким досі гордували як диким, побачив, що культурний варвар не є такий непереможний, яким його собі уявляли. І заговорив

про своє право зайняти місце за столом на загальному бенкеті народів. Жадаба далекого, що спокійнику властива людському духові, ясніше дала себе відчуті в добу інтелектуальної втоми, коли людина вимагає нових барвистих і кольористих вражень, на які бідна сучасність. Фрай-Літрат лише мріяв про це у своїй кабінеті, Ренбо і Гоген були великими піонерами, а сучасні конкістадори науки пішли відкривати скарбони минулого, які повабили їх до себе своєю тасмичістю.

Трьома шляхами йде знайомство з далекими чужими країнами і їхньою культурою: 1) наукові праці, 2) мандрівні щоденники і 3) твори художнього письменства. Відродилася стара мода на мандрівну літературу і авантурний роман, і це є цілком зрозуміле: коли, зробивши переозначку щинностей, читач перестає підходити до літературного твору з чисто естетичним критерієм, він почав вимагати цікавого сюжету. Отже літературний твір мусить стати знов „сюжетним“, тематичним. До того ж йому тепер доводиться конкурувати з фільмом, який дає чисту „сюжетність“ і наближає до нас усі країни світу. Вимогам легкого американського фільму цілком відповідає авантурний роман характеру „Атлантиди“ Бенуа. Але від цього ходкого дешевого краму треба відрізняти ті великі твори, що сягають аж у далеке майбутнє і в далеке минуле, використовують для цього всі здобутки сучасної техніки і сучасної історичної науки і здивовують нас досконалістю своєї художньої архітектури.

Людина, умовинами сучасного життя прикута до одного якогось

місця, робить спроби вийти з зачарованого кола буденних обов'язків, вийти не лише інтелектуально, але й фізично. У Едшміда в його „Bücherdekameron“ ми читаємо: „Ти вдихаєш у себе повітря інших континентів, перед тобою зразки людської чесноти й відваги, і ти стаєш, що правда, не освіченим, але розумнішим, ліпшим“.

Далі (на стор. 89) він пише:

На паноні Шасїї поет Дідринг оповідав мені, як його тягне з чудових хвилістих ланів, із асів з сонми тїнями Скони і Смолензда под тїся на глетчери, працювати в горах, між Ліванідією та Росєю. Жити з залізничними роотниками у бараках, мов тоні пєс, і споглядати, як сходять сонце, немов улюблена зрка рїданого краю, а потім зноа, з серцем повним втрат, мов вояк, скунавшись у шасті, повернутись до шумних тополь і срібних вітрів рїданого пїдїя.

Отже спрага спізнати життя в усіх його виявах утворює таких письменників, як Сінклер, що вважають за потрібне вивчати життя не по книжках, а бачити все на власні очі.

Механізація життя і спеціалізація праці позбавляє людину її духовного обличчя, вона стає маленьким гвинтиком, невеличким колісцяком апарату, яке виконує лише одну якусь невідмінну функцію. Так у Кайзеровому „Газі“ ми маємо людину-око, людину-ногу, що лише натискає педаль; людину-руку, що лише повертає підручник. Середньовічний термін „instrumentum vitale“ більше відповідає нашим часам.

Звідси реакція, протест проти механізації, проти знеоаралення життя. Нова школа поетизму накреслила на своєму прапорі гасло: спзнати сучасне життя в усіх його кольористості, різнобарвності, зніщити час і просторинь.

Алеж треба остерігатися тої прози, що зрозуміла поетизм, як вступ до ідишності, як ідишлю під пальцями під звуки джез-бенду...

Едшмід у загальних рисах наводить свій ідеал людини (Bücherdekameron, стор. 66):

Одного разу, увійшовши до залу якогось англійського дипломата, я побачив хазяїна, який — я це бачив — сидів в одному кїлоно, щоб передіти з одним колом сиділку лежала кїфта з усіма фортеціями, рїчками, морями, рїками і лїстами всіх континентів, а на нїй дипломатична заїт і оди Горькі.

Це була людина, що з несею в собі гою і гідністю посідувала життя і справу. В Шуманових лїстах є багато схожа на цю, але ще виразнішу картину: цей музик захоплюється музикою, що пішки обїїшла добрий шкїток, і мандрує від Москви до Рїм, від Рїм до Гамбургу; і на гарно обїїшла села до Тукинда, вїчада дїлїтї її ку. Ось воно те майбутнє, якого ми бажаємо.

Отже він вимагає енциклопедичності, намічає ідеал, близький ідеалу людини епохи відродження. Леонардо да Вінчі, що великою рою був енциклопедистом, мав, що душа мистця мусить бути енциклопедією, калом, яке відбиває в собі всі науки.

Людина прокинулася, звелїла свої очі, і зрїє далеке майбутнє, можливого, у майбутнє і море і гори. Вона, уадокомі, техніку, зніщила просторинь, і намагається вийти за межі цього світу. Мрія пориває людину, зніщила виднокола тїсного життя, зніщила жус і далинодо, а світ, зніщила рїан і ясний, вабїть до себе і ладен розкрити перед нїю всі скарби й тасмичї.

Від влому і коадеж

1402 обзєнєчує найкращє

Товариство вє. обєз. „ДНІСТР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

— Під увагу наших лікарів. Одержуємо таку повідомку: під кількох літ вильна в Паласі Місті пом. Борожани н о с а.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає.

МЕШКАННЯ малює со-
лідно після
найновіших взорів, найдешевше фірма
І. М. Ляхтера змалює.
1154 Львів, Снявська 12 А. 7-10
Для ПТ. урядників догідні услівя.

да окружного і міського лікарів в Нара-
єві, чисто українським містечку. Практика
записана в містечку і 16. околицях се-
лах. Булоб вказаним, щоб молодші наші
лікарі зацікавилися тим. Пояснення
радо подати декан в парох в Нараєві М.
о. Іван Дидик. А майже одночасно з нею
одержуємо допис з лікарських кол
нов би коментар до такого незрозумілого
факту: Кожного вразить дивне явище, що
по наших більших містах осідає безумов-
но багаті лікарі, а в численних містеч-
ках і селах є їх дуже мало, або й нема
зовсім. Що більше: в останніх часах ба-
чимо, що в деяких містах починає вже
осідає по кількох наших спеціалістів від
гик самих негуд, дарма, що в багатьох
інших, навіть так само великих або й біль-
ших містах, таких спеціалістів наших шлі-
ком нема. При нинішніх обставинах за-
гального зубожіння нашого народу такий
прояв не може вийти на добре нашим
лікарям і є просто доказом нерозваги,
а супроти старших товаришів, які довго-
літньо важкою працею здобули собі на
місцях заслужене становище, нетоварись-
ким і негромадянським поступком. Обо-
в'язком нашого „Лікарського Товариства“
є звернути на це увагу та поміж нашими
лікарями перенести таку організацію і со-
лідарність, щоб такі ненормальні прояви
не повторилися. Саміж лікарі не повинні
забувати, що крім уздоровлювання недуж-
их, мають вони ще й деякі спеціальні
завдання супроти нашого народу. Лікар-
українець зустрічається безпосередньо
з нашими селянами, робітниками й міща-
нами повинен викорінювати між ними за-
бобони й анахорство та ширити знання
гігієни та правил здорового життя. Це ве-
лике культурне післанництво посеред на-
шого народу може сповнити тільки наш
лікар, бо тільки такий може відноситися
до нашого народу з правдивою прихиль-
ністю і ширим серцем і в його рідній мові.
Маючи на увазі таке велике культурне
післанництво, організація наших україн-
ських лікарів повинна дбати про те, щоб
в кожній околиці нашого краю був лікар
українець, а в кожній більшому місті наші
лікарі-спеціалісти.

— **Тюрма.** Перед трьома днями пода-
ли ми вістку про випущення на волю
бриг. О. Букшанового, що в серпні ми-
року перейшов Збруч, вертаючи додому.
На жаль, та вістка, подана нам адвокат-
ськими колегами, поки-що не здійснилася.
Бриг. О. Букшановий ще досі перебуває
в тюрмі при вул. Баторія, хоч вчергове
свідство не підтвердило ані одного з під-
судених проти нього замітів. Тому й не
тратимо надії, що наша, як виявилось, пе-
редчасна вістка здійсниться в короткому
часі.

— **Пронетай.** Під такою символіч-
ною назвою почав з новим роком вихо-
дити в Парижі місячник, присвячений укра-
їнській і грузинській проблемі. Є він анти-
більшовицький і протирадикальний, зорієн-
тований на захід. Відмахуючись від Росії,
без огляду на її устрій, місячник з одного
боку протиставляє російській євразійсь-
кості, а з другого переносить культурну
могутність Росії. Бажаючи увільнитися
від чужих впливів, відіскати свою націо-
нальну окремність, Україна мусить відір-
ватися від Росії, інакше згине як індиві-
дуальна вартість. Тогодня до Азії, що
помикається в російській психіці, стихія
в напрямі Європи є для українця чужа
і далека, українець хоче воскресити свої
культурні амагання спільно зі західною
Європою. Відношення тих звязків у віль-
ній Україні — то мир на сході, то розва-
ка багатьох політичних конфліктів, що
зосталися на території давньої Росії. Як
бачимо, місячник має наскрізь пропаганди-
стичне завдання, а тому й не диво, що
його світогляд відбігає від дійсності.

— **3 „Української Громади“ у Франції.** Одержуємо такого листа, з
драхавим поміткою його: „Скитальці-
емігранти, прогнані ворожими силами з
Рідного Краю, які залишилися вірними свя-
тій постанові українського народу 22.
січня 1918 і 1919 років, зібравшись 22. січ-
ня в Парижі в 9-ті роковини проголоше-
ня незалежності української держави та
в 8-і роковини зєднання українських зе-
мель в єдину Україну, вітають всіх земля-
ків у ворожих тюрмах на батьківщині і
розсіяних на чужині, що в тяжкій і пері-
оді боротьби з ворогами окупантами все
високо тримають наш чистий прапор тих
для нас великих днів.“

— **„Вояків не боїться, але боїть-
ся просвіти“.** В справі повинні в „Ді-
а“ з 18/12, 1926 під таким заголовком
одержуємо таку заяву: Стерджуємо, що
згаданий допис не походить від підпис-
ного виділу і що факти там подані не
опираються на вірні дані. Турка, дня
31/1, 1927. За Виділ Філії „Просвіти“ в
Турції о. І. Федевич, д-р М. Кондрат.

— **Сільські трагедії.** В селі Рашиків
пов. Городенка, скарбовий форналь Сте-
фан Радек замордував дня 21. н. м. свою
жінку Марію в змові із своєю любовою

Марією Рошук 28-літньою дівкою, з
якою від 4-ох літ удержував любовні
зносини і хотів з нею оженившись. По до-
конанні злочину, калюжу крові дбайливо
половою присипав, а в синах зі скрині
появився небагато трох річей, будто би
злочин замордували жінку з наміром гра-
бунку. Злочинця викопали його обкривле-
на блуза, яку скрив в бочці з огірками.

— **Коли літак іде з вітром.** Неві-
домо, який вітер заніс радянський літак
на майдан у Луцьку, де його задержали,
а обох летунів інтернували в генеральний
штаб. Керманічем є офіцер радянської
армії Петро Тимошук, а обсерватором
Казимир Клім, який каже, що є полком
з Гродна. Сам літак має найновіше тех-
нічне обладнання. Можна уявити собі
здивування луцьких громадян на вид та-
ких гостей і здивування летунів на вид
місця, де лісали!

— **Від подружжя до самовбив-
ства.** Аж дві подружжя трагедії трапились
у Львові на протязі вчорашнього дня: один
електромонтер повісився на вікні з роз-
пук, що втекла від нього жінка, і одна
молода жінка доведена до крайнього
знервування розводним процесом випила
добру порцію йодіни. Монтера в пору
відірзали, нещасливий мужатці в пору пе-
реполювали шлунок.

— **Міжнародні мови.** На конферен-
ції міжнародних бюр праці, що ведуться
у Женеві, німецький делегат домагався
признання німецької мови як офіційної,
третьої, або бодя з привілеями. Тоді
представники Еспанії, Італії і Польщі
заявили, що якщо німецьку мову признали,
то й вони домагалися признання своїх
мов. Німців піддержував делегат Бельгії.
Можна зрозуміти домагання еспанців,
яких мова щодо числа людей, які нею
володіють, є мні другою в світі після
англійської. Італійський делегат пішов за
прикладом Муссоліні, який не сумніва-
ється, що його рідна мова залунає на
всіх морях світа та суходолах. Так само
мабуть вірив і польський делегат, який
міг був виголосити цікаву наукову про-
мову на тему міжнародного поширення
польської мови нарівні з англійською,
французькою, еспанською, німецькою,
російською.

— **Акторська скрута.** Представники со-
юзів німецьких, австрійських, чеських і швай-
царських акторів радили над своєю скрутою.
Статистика каже, що з кожним роком чи-
сло акторів зростає, а їх умовини шораз
важші. Наслідком їх напад був поклік до
родичів і вчителів, щоб відраджували мо-
лодим вибрати акторську професію. Між
акторською професією і іншими є та одна
основна ріжниця, що кожний молодий ак-
тор мріє про лаври, а процент правдивих
„слав“ є мінімальний. Непомірний зріст ак-
торів замітний і в нас. Але ними рідко хто
стає змалку, вступаючи до драматичних
шкіл, яких нема. Зате „брюдзю бють“ ту
саму, що й в згаданих краях.

— **Передісторичний чоловік на Волині.** У Городку, біля Рівного на Во-
лині йдуть уже 4 роки урядові розкопки
таборів предічних дощів з доби... ледя-
ної! Найдено там під землею ями з ко-
стовищем ріжких звірят: мамутів, реінфе-
рів, антилоп. З деяких костей зроблені
були посудини й інше знаряддя. На під-
ставі найдених предметів учені озвучують
доби, в якій людина користувалася ними
— палеолітичну. Належать вони до т. зв.
орієнтаційської культури, якої численні сліди
найдені у північній Франції та Еспанії.
Найдені на наших землях людські кости
з тої доби належать до незвичайної рід-
кості. Учені є тої думки, що деякі сліди
розлуплених костей підтверджують існу-
вання канібалізму в цій добі.

— **Сучасні дивогляди.** Президент
французької республіки був у клопоті під-
час останнього балу, який давав для ди-
пломатичного корпусу. Він ніколи не
бачив „чарльстона“ і не хотів дозволити,
щоби його танцювали в сальонах Елізею
тому, що чув про його варварсько-непри-
личний вигляд. А проте молодша братія
вила його переконати, що без чарльстона
буде всім нудно. — Бурмістр еспанського
міста Альєндралео, йдучи за прикладом
своєї королеви, що ввела нову моду на
своїм дворі, наклав податок на громада-
нок свого міста, які носять короткі спід-
ниці. Окремий урядовець ходить по вули-
цях і мирить метром довжину жіночих
спідниць. — У Моравії одна мати продала
на базарі трое своїх дітей.

— **Літературні новини.** Один з най-
славніших англійських письменників Діж-
берт Кейт Честертон уладжує публічну
дискусію з відомою жіночою діячкою
графінею Ронда на тему „Небезпека без-
дільної жінки“. Головують на цьому
вечорі один з найбільших ідейних против-
ників Честертон — Бернард Шоу. — Союз
французьких письменників признав що-
річну свою нагороду письменникові Оле-
ксандрові Ариу за всі його твори. Ариу
має 49 років і є автором збірки поезій
„З буйним вітром“, двох актиків „Смерть
Пана“ і повістей: „Кабарет“, „Показчик
33“, „Абізак“ і „Число“. — Бельгійський
міністр освіти Гюїсманс, що має в своїй
бібліотеці рукописи великого бельгійсько-
го письменника Де Костера, видає друком
невідому драму автора „Улісшигел“, на-
писану в 1853 р. („Улісшигел“ є націо-
нальним романом бельгійців і одним з
архитворів світової літератури). — У
Неаполі помер світової слави італійський
поет Фердинандо Руссо, який писав ди-
лектом. Його неаполітанські пісеньки спі-
вали скрізь.

— **Світлова всячина.** Професор у-
ніверситету в Гетингені Віндаус заявляє,

що найшов середник лічення недуги ра-
хітис. — У Відні помер відомий тенор опе-
рети Рудольф дель Цоп. У Пермі (Ро-
сія) згорів університет: лабораторії, ана-
томія, ботанічний сад і деякі помешкання
професорів. Причина пожежі невідома. —
Як знаємо: життя у СРСР. не дешево;
але й смерть дорога. Найзвичайніша со-
снова домовина коштує 40 карб., місце на
цивинтарі 30 карб., решта: свідоцтво смер-
ти, стемплі, плата грабарям, то-що, ра-
зом не менше 150 карб.! — На Сибірі на-
став винятково сильний мороз, подекуди
65 степ.; 50 позадів замело; багато лю-
дей замерзло. — Константинополь заро-
бив за 3 місяці 125,000 фунт. на салі гри
уладженій у буйний замок султана Іль-
діс. — Найбогатша кулія на світі не
„Парк Євено“ в Нью-Йорку, де живе 4000
родин родин мільонерів. Її збудували 10
літ тому і вона хутко затьмарила славу
„5-ої Євено“, що вважалась найбагатшою
частиною. Обчислено, що на „Парк Євено“
є 16,000 осіб, які видають річно 280 м. дол.,
а чоловік, який має 50,000 зол. річного
доходу є там бідний.

— **3 кіна.** У кіні „Лев“ починається
іюна фільма „Танець серед полум'я“ з
життя великоміської жінки, спрагненої
вразливості і пригод. У головних ролях Аль-
фред Абелі і Кайзер Тіп. Крім цього
комедія в 2 діях з Гаррі Льюдом.

— **3 українського лікарського То-
вариства у Львові.** На Загальних Збо-
рах українського лікарського Товариства,
що відбулися дня 22. січня 1927 вибрано
слідуючий виділ: Д-р Музика, голова; д-р
Бурчинський, містоголова; д-р Макси-
монько, секретар; д-р Кашубинський, ка-
сієр; д-р Пелех, господар; містовіділові:
д-р Рудницька, д-р Подолінський. — Виділ.

Дописи.

Дрогобич. (Шкільна політика інсп.
Гарліцького). Як виглядають у дійсності
обітниця варшавських міністрів справедли-
во трактувати шкільно-плебіснотні справи,
свідчить поведіння шкільного інспектора
Гарліцького в Дрогобичі та всяких началь-
ників громад. згл. наказних вітій у дро-
гобичському повіті. А саме коли деякі гро-
мади цього повіту як Модрич, Сілець,
Попелі й інші хотіли на основі арт. 3 за-
кону з дня 31. VII. 1924 р. висловити своє
бажання, щоб до існуючих публічних
шкіл введено українську мову навчання,
яку чомусь у тих і ін. громадах безправно
скасовано, наказні вітіти тих громад по-
чали з тихня на тиждень опізнювати ле-
галізацію підписів батьків та опікунів на
деклараціях, а в громаді Солець наказний
віт затагував усього 21 декларації, щоб
таким чином унеможливити вислід
плебіситу. Коли, незважаючи на ті пере-
пони, вище згадані громади зібрали всеж
таки відповідну кількість заяв родичів
і за посередництвом Кружка „Рідної Шко-
ли“ в Дрогобичі вручили їх дня 31-го груд-
ня м. р. шкільному інспекторові Гарлі-
цькому, то він зажадав, щоб кожний батько
зокрема вніс за себе декларацію та від-
мовив прийняття згаданих декларацій. З
причини незаконного поведіння інспектора
Старшина Кружка вніс телеграфічно за-
жалення до міністерства освіти з про-
ханям прийняти декларації поштою, але
міністерство досі на це зажалення не від-
повіло, ані не зарядило усунення інспек-
тора, що поступив явно безправно і всу-
переч законом. Так виглядає у нас на
ділі санація відносин у шкільній діяльн.

Всячина.

Організовані жебраки. У Мадриді
еспанський уряд розважав „Союз жебра-
ків“, який існував 20 літ як добре зорга-
нізована інституція з 120,000 членів. Це
товариство жебраків, розсіяних по всьому
піренейському півострові, було основане
на міщій підставі як одна з найкращих
професій. Статут казав, що його членами
можуть бути лише еспанські піддані, що
утримуються жебрачною. Сама управа
товариства мала зовсім модерно уладже-
ний секретаріат з бухгалтерією та синс-
ками з 9 постійними урядовцями, які бра-
ли гарну плату. Товариство проводили
люди довірені, що основували по краю
каси хорих та товариств забезпечення. Ор-
ганізація сталася такою сильною, що число
жебраків невинно зросло й органи влади
не могли дати собі з ними раду. Тепер
вона розважена відгрозжується, що не дасть
себе зникнути. Читаєш і дивуєшся: в світі
навіть жебраки мають свої організації, а
в нас ті, що могли би мати бодяй таке
товариство як еспанці, є покищо тільки
жебраками.

Посмертні згадки.

Дня 24. січня н. р. упокоїлася Каміля
з Паулів Вілнська, жена пароха в Бо-
городчані в 40 році життя, полишивши
чотирьох дітей. — Покійниця була тихою,
широю народною робітницею, помагаючи
своєму чоловікові в праці в ширепім по-
в'ї. 1451 1-1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ІДЕАЛЬНА ПІСТА до зубів КРЕН
І ПЕРЛОВИ Ігнатівні Львів, 956 58-7

ВОНЦ через Міністерство В. Р. і О. П.
курс крою, модельовання і жіночого
шиття з правом видавання свідоцтва — не-
абсолютній вищої академії крою і Па-
жі і в Дрезні Біндер-Львіа, Глівя-
ська 4 (Бічна Пекарської). 1336 6-6

БОНЦЕСІОНОВАНИ через Міністерство
В. Р. і О. П. курс крою, модельовання і шиття
Олени Вархалуні, вул. Кохановського
10. Курси для пань на власних матеріалах
Факонів з правом видавання свідоцтва.
Форми виконую після міри і журналів. 1337 8-10

4 ЗОЛ. коштує цукорівка з лопаткою з
хінського срібла у Мандля, Коперника
ч. 14. 1365 7-2

ОДНОГО згідно 2-ох учеників(и) при-
му на мешкання з харчем. Окремі
покій. Журавецька. Львів, вулиця Сади-
ницька 18, І. пов. 1436 3-2

ІНТЕЛІГЕНТНА вдова, що розуміється
на домашній і сільській газдівстві по-
шукує самостійної управи газдівством у
священника-вдівця. Зголошення: Станисла-
він, вул. Саліжницька 181 під „Вдова“. 1432 2-2

ПАННА, сирота, пошукує місця при ро-
дині де могла би зайнятися домашнім
господарством. — Зголошення на адресу:
Управа школи в Стільську п. Миколаїв
п/д. 1452 1-1

СТАРША, спокійна жінка, знаменита ку-
харка, розуміється на всякого роду
господарстві, пошукує посади найрадше при
малій родині, або у самотнього мужика. —
Зголошення до Адміністрації для „Спо-
кійної“. 1450 1-2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Цукорки

**„Фортуни Нової“
найкращі!**

Д-р Фелікс Ган Спеціаліст негуду легі-
нів, серця і жовудів
Львів, Городецька 46. Телеф. 831
Пересвітлення Рентгеном. 1170 35-35

Впр. Отців Парохів

що уладжують місці, просить двох інна-
дів УГА., які займаються продажою дево-
ціоналі, ласкаво повідомити їх, бодяй
два тижні наперед про речинеш місці на
адресу: П. Яков у Запитув. п. Підло-
мали, та в цей спосіб допомогти своїм лю-
дем в чесний спосіб заробити собі на
житок. 1-2

1453 **СВІЙ ВІРІС!** 1-2
Найліпші паперці до „КАЛІНА“
курєня —
з фабрики кооперативи „Будучість“
в Тернополі.

90 літ існуюча фірма
І. Дрекслер і Сини
Львів, пл. Калітульна ч. 2.

Перероблює ковдри по 7 зл.
Матраци по 8 зл. — на протязі 24 год.
Покриття на ковдри і матраци в великій
1421 анборі.

ІНСТИТУТ DE BEAUTE
Перший фризійсько-перукарський салон
для Пань. Чесання, ондольовання і води
ондуляція, електричний масаж лиця, стриж-
ження волосся a la garçonne, гетероді-
волосся на всіх колах. Високачальна пе-
рук на маскарди. Львів, Яничківська
1448 19. — Поезір на фірму.

**Надзирна Рада Повітового Союзу
Кооператив в Бучачі оголошує огляд**
КОНКУРС

на посади урядовців, а то: тогго-
вельного референта, бухгалтерів і до-
тора при Повітовім Союзі Кооператив в
Бучачі. Посади до заняття від І. березня
1927. Платні відповідно до кваліфікації
і умови. Зголошуватися до Реалізацій-
ного Союзу Українських Кооператив у Львові,
вул. Словацького 14, до дня 15. лютого
1927 включно. — За Надзирну Раду ПСК
в Бучачі: Д-р Боніорків, голова; Ган-
1438 Шлемкевич, секретар.

Одинокий у Львові через Ford Ma-
tor Campa-
авторизований спеціальний автостат до по-
правні возів „Ford“ і ориг. складові часті
1339 по фабричних цінах поручає 1-1

Витовд Транда
Львів, Подлеского ч. 2.

Ширіть наш часопис!